

från

Nämndemännens Riksförbund NRF

Nytt system för nämndemännen

Lagmannen Inger Söderholm har fått Regeringens uppdrag att se över nämndemannasystemet. Utredaren ska samråda med berörda myndigheter och organisationer, bl.a. Nämndemännens riksförbund.

En referensgrupp med representanter från riksdagspartierna ska tillsättas till stöd för utredaren. Uppdraget ska redovisas senast den 28 juni 2013 för att planerade regelförändringar ska kunna vara genomförda till nästkommande val av nämndemän år 2014.

Enligt direktiven för översynen ska åtgärder föreslås för att Reformera rekryteringssystemet

- Säkerställa att de som tjänstgör som nämndemän är lämpliga för uppdraget
- Skapa moderna tjänstgörings- och ersättningsvillkor för uppdraget
- Förbättra informationen till och grundutbildningen av nämndemän
- Göra nämndemännens medverkan i domstolarna mer ändamålsenlig

Det är viktigt att den faktiska rekryteringen av nämndemän går till på ett sätt som gör att allmänheten upplever att nämndemännen är deras representanter. Nämndemannakåren ska vara allsidigt sammansatt med hänsyn till ålder, kön, etnisk bakgrund och yrke. Vid den kartläggning som Justitiedepartementet genomfört har synpunkter framförts om behovet att förnygra nämndemannakåren och att bredda rekryteringen utanför den partipolitiska kretsen. Utredaren ska därför överväga olika åtgärder för att

- Reformera rekryteringen av nämndemän med målsättningen att dels säkerställa att nämndemannakåren får en allsidig sammansättning:
- Tydliggöra att nämndemannauppdraga-

get inte är ett politiskt uppdrag

För att kunna rekrytera en nämndemannakår som allsidigt speglar befolkningen krävs moderna tjänstgörings- och ersättningsvillkor. Översynen ska överväga

- Åtgärder för att säkerställa att nämndemännens tjänstgöringsvillkor gör det möjligt för yrkesverksamma och föräldrar att åta sig uppdraget
- Åtgärder för att säkerställa att alla nämndemän som valts också tjänstgör i domstolen

Introduktionen och utbildningen av nämndemännen anses bristfällig och varierar i kvalitet mellan domstolarna. Åtgärder ska föreslås för att

- Förbättra informationen om nämndemannauppdraget
- Förbättra den löpande informationen och övriga kontakter mellan domstolarna och nämndemännen
- Förbättra nämndemännens grundutbildning

Grundtanken med nämndemannasystemet är att nämndemännen ska bidra till att upprätthålla allmänhetens förtroende för domstolarna. Någon samlad genomgång av vilka faktorer som talar för nämndemannamedverkan i olika typer av mål eller domstolar har inte gjorts men behöver nu göras:

- Överväga vilka faktorer som särskilt talar för att nämndemän ska medverka i olika typer av mål och domstolsinstanser
- Väga intresset av nämndemännens medverkan i olika typer av mål och domstolsinstanser mot intresset av att domstolarna handlägger mål skyndsamt och använder resurserna effektivt
- Föreslå eventuella förändringar av omfattningen av nämndemännens medverkan i domstolarna

Marika af Winklerfelt

Ordförandens åsikt:

Är nämndemännen för dyra?

Kommittédirektiven väcker många frågor som har diskuterats i samband med diskussioner om nämndemanna-institutets framtida utformning.

Nämndemännens riksförbund (NRF) välkomnar utredningen eftersom utredningen skall ta ställning till och komma med förslag till flera grundläggande frågor som NRF kämpat för under många år.

Nämndemännens riksförbund ser också positivt på att direktiven lyfter fram vikten av att nämndemannasystemet skall skapa och upprätthålla förtroendet hos allmänheten genom nämndemännens aktiva deltagande i domstolarnas rättstillämpning. Direktiven betonar också att det finns en bred enighet bland olika aktörer om behovet av en översyn av nämndemannasystemet. Det verkar ibland som att den breda enigheten har olika utgångspunkter. Indirekt framkommer det hos vissa aktörer att nuvarande system är kostsamt för våra domstolar. Andra aktörer vill minska nämndemännens medverkan med motivet att allmänhetens intressen kräver att domstolarna avgör mål skyndsamt och använder resurserna effektivt. Vi kan fråga oss om det är det nuvarande nämndemannasystemet som lägger hinder för en snabb behandling av ärenden i våra domstolar.

Vi får slutligen hoppas att utredningen lyckas avfärda myten att varken det nuvarande eller kommande nämndemannasystemet har eller kommer att ha någonting att göra med partipolitik i sitt dömande. Nämndemännen har en mycket hög etisk och moralisk inställning när de utövar nämndemannauppdraget.

Kommittédirektiven finns i sin helhet på Justitiedepartementets hemsida.

Lars Lassinantti
Ordförande i NRF